

Р О З Д І Л

ПЕРШИЙ

Навряд чи є на світі інша така неприємна дорога, як та, що веде з великого міста до містечка Тідії, — особливо ж той її відтинок, котрий в'ється понад Глухою гаванню. Називають цю ділянку Паскудна путь — або просто Паскудь. Біжить та Паскудь через поля хворобливо-сірого відтінку, де купка покручених кислиць родить такі кислі яблучка, що хто хоч разочок на них зиркне, так тому й схопить живіт — так і заболить. А ще Паскудь перескакує через Похмурий потік, у якому води в дев'ять разів менше, ніж мулу, а риболовля там — самі нерви та й годі. До того ж Паскудь іще й описує коло докруг теплиць, де вирощують хрін і редьку, від чого вся тамтешня околиця давно просякла міцнющим-гіркущим духом отих самих овочів.

Хоч як мені прикро, а мушу сказати, що ця бувальщина розпочинається саме з пересування сиротинок Бодлеринок по цій неприємній дорозі, але це ще не найгірше, бо ж саме від цього місця оповідь починає закручуватися від гіршого до ще гіршого! З усіх нещасливців, які тільки мучаться на світі (а я певен: вам відомо, що таких є багато-пребагато, просто видимо-невидимо!) саме сиротинки Бодлеринки вічно потрапляють із препоганої халепи в ще гіршу біду, вискакують із вогню, аби тільки опинитися в полум'ї. Цим я тільки й хотів сказати, що їх уже спіткало не одне таке жахіття, яке іншим бідолахам і не снилося. А розпочалося їхнє велике лихо з неймовірної пожежі, що не тільки пожерла їхній дім, а й спалила люблячих їхніх батьків. Одного отакого нещастя хоч би й кому іншому цілком вистачає на все життя, однак у випадку цих трьох діточок це лихо стало тільки сумним початком для інших нещасть, які так і посипалися їм на бідолашні їхні голівоньки. Після тієї пожежі двох сестричок і братика приткнули до графа Олафа — далекого їхнього родича, жадібного та жахливого чоловіка. Батьки Бодлери лишили по собі величезне багатство,

яке мало дістатися дітям аж тоді, коли Віолетта сягне повноліття, але ж графові Олафові так дуже заманулося захопити оті гроші у свої брудні ручиська, що він виплекав такий збочений план, який і досі переслідує мене в кошмарних сновидіннях. Графа зупинили в найостаннішу мить, але він утік від закону, поклявшись страшною клятвою, що згодом неодмінно заволодіє бодлерівським тим багатством. Віолетті, Клаусові й Сонечку досі марилися в снах оті блискучі-преблискучі очі графа Олафа, оті його брови, що зрослися в одне кущисте об'єднане бровище, але найчастіш їм увижалося око, витатуйоване на кісточці його ноги. Те очище немовби стежило за сиротинками Бодлеринками, хоч би куди вони подалися.

Тож я мушу дати вам пораду: якщо ви розкрили цю книжку, сподіваючись вичитати з неї, ніби ці діти відтоді жили собі, поживали та й добра наживали, то краще б вам її негайно й захряснути, а натомість узяти й почитати щось веселіше. Бо ж Віолетта, Клаус і Сонечко, сидячи, щільно спресовані, в маленькій переповненій автівці й продаючи витрішки Паскудній путі, мчали стрімголов у ще гірше лихо-нещастя. Похмурий потік

і хроно-редьчана ферма були просто перші призвістки цілої низки трагічно-прикрих епізодів, від кожнісінької згадки про які обличчя моє кривиться, а на очі напливають сльози.

Вів машину містер По, друг родини Бодлерів, який працював у банку й вічно як не кашляв, то бухикав. Саме йому випало наглядати за справами трьох сиріток, тож саме він і вирішив, що після всіх тих прикрощів із графом Олафом треба передати батьківсько-опікунські обов'язки ще іншому далекому їхньому родичеві, котрий мешкав у сільській місцевості.

— Вибачайте, якщо вам тісно, — обізвався містер По, кашляючи у свою білу носову хустинку, — але ця моя нова машина не призначена для перевезення багатьох пасажирів. Навіть ваші валізки тут нікуди було увіпхнути. Та десь за тиждень я їх вам сюди й притарбаню.

— Дякую вам, — чемно відгукнулася Віолетта, що, мавши чотирнадцять років, була найстаршою з трьох сиріт. Якби цієї миті на Віолетту глянув хтось такий, хто добре її знав, той переконався б, що думає вона якраз зовсім не про те, що казав містер По, бо її довгі коси були

перехоплені стрічкою, щоб не лізли в очі. Віолетта була майстриня-винахідниця, й майструвалося-винаходилося їй найкраще тоді, коли коси були отак охайно підв'язані. Тоді ясніші ставали її думки про всілякі трибочки, дротинки та шворочки, з яких вона й творила свої пристрої.

— Ви так довго скніли у великому місті, — розвивав свою думку містер По, — що, я певен, сільське життя здасться вам приємною переміною. О, ось і він, наш закрут! Ми майже приїхали.

— Це добре, — схвально мовив Клаус. Цей хлопчик, як і багато хто під час автомобільних переїздів, дуже нудився, а ще ж він сумував, що немає книжки перед носом. Ох і як же він любив читати! Проживши якихось лише дванадцять літ на світі, Клаус перечитав більше книжок, ніж чимало людей прочитує за все своє доросле життя. Часом він зачитувався до глибокої ночі, то вранці вже ніхто й не дивувався, побачивши таку картину: спить Клаус, хоч коти гармати, а в руці книжка й окуляри на носі.

— А ще я певен: вам сподобається доктор Монтгомері, — запевнив діток-сиріток містер По. — Він об'їздив

цілий світ, а бувальщинами так і сипле! Чував я, що його дід напхом напханий усякою всячиною, якої він поназвозив з усіх країв, де тільки його носило.

— Бекс! — вигукнуло Сонечко. Сонечко, найменшеньке з трьох Бодлеряток, часто висловлювалось отакими вигуками, адже десь так починають розмовляти малята-немовлята. Як по правді, то воно тільки й робило, що кусало все довкола своїми чотирма гострющими зубенятами та висловлювалось отакими уривчастими повідомленнями. Часом вельми нелегко було збагнути, що ж воно хотіло сказати цим чи тим своїм вигуком. А це воно, можливо, чи не хотіло сказати: «Хвилююся перед зустріччю з моїм новим-черговим родичем!» Що ж тут дивного, якщо й так? Бо й старшенькі, Сонечкові сестричка й братик, теж хвилювалися.

— А яким достеменно родичем доводиться нам доктор Монтгомері? — поцікавився Клаус.

— Доктор Монтгомері доводиться вам... щоб не збрехати... братом дружини кузена покійного вашого батечка. Гадаю, тут усе гаразд. Він учений, доктор якихось там наук, а ще ж він отримує купу грошей від уряду.

Кому що, а містерові По, як банкірові, найцікавіші були гроші.

— Як же нам до нього звертатися? — допитувався Клаус.

— Ви повинні звати його «доктор Монтгомері», — порадив містер По, — поки він не дозволить вам звати його просто «Монтгомері». І ім'я, й прізвище в нього одне й те саме — Монтгомері, й виходить насправді дуже зручно.

— Отже, його звати Монтгомері Монтгомері? — сміючись, перепитав Клаус.

— Атож! І я певен: він вельми чутливий до тонкощів з іменами, тож не смійте брати його на глузи! — застеріг містер По, знов закашлявшись у свою хустинку. — Вираз «брати на глузи» означає «глузувати», «дражнити».

— Та я знаю, що означає «брати на глузи», — зітхнув Клаус. І змовчав, не додав, що він, звісно, знає й правило: не глузувати з людських імен. Декому іноді здається: якщо сироти нещасні, то вони ще й недотепи, бо ніби «громом прибиті».

Віолетта й собі зітхнула — і зняла стрічку зі своїх кіс. Останні кілька хвилин вона силкувалася винайти засіб від редьчаного духу, щоб не доходив до носа, але,

німувала тиша, а тоді гості почули: хтось до них чалапає. Віолетта, Клаус і Сонечко презирнулися. Звісно, вони нізвідки не могли довідатися, що дуже скоро на їхнє рознещасне сімейство знов посиплються біди, але все ж таки їх охопив неспокій. «Чи ж добра людина цей доктор Монтгомері? — мовчки гадали вони. — Чи виявиться він лиш трішечки кращий за графа Олафа? А що, коли... цей ще гірший за того?!»

Двері зарипіли, відчиняючись поволеньки, й осиротілі Бодлерята затамували віддих, зазираючи в темний коридор. Розгледіли, що підлогу там покриває темно-червоний килим. Ще побачили: зі стелі звисає різнобарвна люстра. А ще укмітили на стіні велику, мальовану олійними фарбами картину, на якій переплелися дві зміюки. Але де ж сам доктор Монтгомері?

— Привіт? — запитливо гукнув містер По. — Привіт?

— Привіт-привіт-привіт! — мов із діжки бухнув гучний голос, і з-за дверей викотився товстунчик-коротунчик із круглим червоним обличчям. — Я — ваш дядечко Монті, й ви нагодилися якраз дуже вчасно! Бо я саме допік пирога з кокосовим кремом!

РОЗДІЛ ДРУГИЙ

— Невже Сонечко не любить кокосового смаку? — стурбувався дядечко Монті.

Він, містер По й сиротинки Бодлеринки сиділи навколо яскраво-зеленого стола, й перед кожним красувався шмат пирога дядечка Монті. Теплий був не тільки сам пиріг, а й вся кухня пашіла від того випікання. І який же то був просто величавий пиріг! А скільки на ньому того розкішного кокосового крему! Віолетта, Клаус і дядечко Монті вже й доїдали свої порції, а от містер По й Сонечко тільки лизнули свого пирога, кожне по якійсь крихті.

